

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

Затверджено
на засіданні кафедри соціальної педагогіки
та соціальної роботи
факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30 серпня 2023 р.)

Завідувач кафедри доц. В.С. Корнят

Силабус з навчальної дисципліни «Соціальна психологія»,
що викладається в межах ОПП Соціальна педагогіка першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти для здобувачів зі спеціальності 231 Соціальна робота

Назва дисципліни	Соціальна психологія
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Туган-Барановського,7,
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет педагогічної освіти, кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	23 Соціальна робота, 231 Соціальна робота
Викладач (-і)	Субашкевич Ірина Романівна – канд. психол. наук., доцент, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Цимбала Олеся Миронівна – асистент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи
Контактна інформація викладача	ел. пошта: iryna.subashkevych@lnu.edu.ua olesya.tsymbala@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Вівторок 12.00-14.00 год. (Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи, вул. Туган-Барановського, 7) Також, консультації можуть бути в день проведення лекційних/практичних занять (за попередньою домовленістю). Передбачені онлайн консультації в Zoom. Для погодження часу онлайн консультацій слід надіслати запит на електронну пошту викладача
Сторінка курсу	https://pedagogy.lnu.edu.ua/course/psykholohiia-osobystosti-231-sotsial-na-robota-denna-forma
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Соціальна психологія» є нормативною дисципліною з спеціальності 231 Соціальна робота для освітньої програми «Соціальна педагогіка», яка викладається в 2 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).

<p>Коротка анотація дисципліни</p>	<p>Курс «Соціальна психологія» призначено для студентів першого курсу спеціальності 231 «Соціальна робота».</p> <p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є закономірності і закони взаємозв'язку соціального і психологічного; соціально-психологічні явища, які виникають у процесі соціальної взаємодії і характеризують індивіда і групу; масова свідомість і масова поведінка людей. Розвиток соціальної психології - це, перш за все, розвиток її здатності давати практичні відповіді на такі актуальні життєво важливі задачі: як і чому соціальне (суспільство, організація, група) впливає на особистість; яким чином особистість, її діяльність впливають на функціонування групи; як функціонує соціально-психологічна реальність, яка виникає в процесі такого взаємозв'язку.</p>
<p>Мета та цілі дисципліни</p>	<p>Мета курсу: створення умов для засвоєння студентами знань щодо соціально-психологічних феноменів, їх закономірностей та механізмів, для вироблення вмінь застосування знань в професійній діяльності, а також для формування готовності студентів самостійно пізнавати, аналізувати, шукати глибинні взаємозв'язки повсякденних життєвих явищ, розуміти себе і соціальний світ.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гапон Н. П. Соціальна психологія. Навчальний посібник / Н. П. Гапон. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка. 2008. – 401 с. 2. Корнев М. Н. Соціальна психологія: Підручник / М. Н. Корнев, А. Б. Коваленко. – К: Либідь, 2008. – 301 с. 3. Кудерміна О. І., Казміренко Л. І., Власенко С.Б. Соціальна психологія. Київ: 2020. 234 с. 4. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія: Навчальний посібник / Л. Е. Орбан-Лембрик. – К: Академвидав, 2010. – 649 с. 5. Основи соціальної психології : підручник для закладів вищої освіти / П. П. Горностаї, М. М. Слюсаревський, В. О. Татенко, Т. М. Титаренко, Н. В. Хазратова та ін. ; за ред. М. М. Слюсаревського. – Київ : Талком, 2018. – 580 с. 6. Русинка І. І. Психологія: Навчальний посібник / І. І. Русинка. – К: Знання, 2009. – 512 с. 7. Соціальна психологія : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра / Н. Ю. Волянчук, Г. В. Ложкін, О. В. Винославська, І. О. Блохіна, М. О. Кононець, О. В. Москаленко, О. І. Боковець, Б. В. Андрійцев ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 254 с. <p>Допоміжна</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Степанов О. М. Психологічна енциклопедія / О. М. Степанов. – К: Академвидав, 2006. – 855 с. 9. Субашкевич І. Р. Дослідження соціально-психологічних настроїв українців у період війни / І. Р.

	<p>Субашкевич, А. Д. Шпагіна. // Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Психологія. – 2022. – С. 116–122. DOI https://doi.org/10.32838/2709-3093/2022.2/19</p> <p>10. Субашкевич І. Р. Медіа-активність особистості під час війни в Україні / І. Р. Субашкевич, В. Р. Рижко. // Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Психологія. – 2022. – С. 37–42. https://doi.org/10.32782/2709-3093/2022.4/07</p> <p>11. Циба В. Т. Системна соціальна психологія: Навч. посібник / В. Т. Циба. – К: Либідь, 2006. – 461 с.</p> <p>Інтернет-ресурси</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. https://pidru4niki.com/1315091037299/psihologiya/psihologiya_simyi 2. https://stud.com.ua/37655/psihologiya/diagnostika_diadne_vidnosin 3. http://www.lsl.lviv.ua/index.php/uk/golovna2/ (Наукова бібліотека імені Стефаника)
<p>Обсяг курсу</p>	<p><u>Денна форма навчання:</u> 64 години аудиторних занять. З них 32 години - лекцій, 32 години - практичних занять та 26 годин самостійної роботи</p> <p><u>Заочна форма навчання:</u> 20 годин аудиторних занять. З них 6 годин лекцій, 14 годин практичних занять та 70 годин самостійної роботи</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Загальні компетентності (ЗК): ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.</p> <p>Фахові компетентності спеціальності (ФК): ФК2. Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів. ФК4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.</p>

	<p>ФК11. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.</p> <p>ФК15. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.</p> <p>ФК22. Здатність налагоджувати співпрацю закладів освіти, сім'ї і суспільства у вихованні особистості, створювати безпечне освітнє середовище, сприяти адаптації до умов соціального середовища.</p> <p>Програмні результати навчання (ПРН):</p> <p>ПРН4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.</p> <p>ПРН5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.</p> <p>ПРН10. Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах.</p> <p>ПРН15. Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.</p> <p>ПРН19. Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.</p> <p>ПРН21. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.</p>
Ключові слова	Особистість, Індивід, індивідуальність, темперамент, характер, здібності, риси особистості..
Формат курсу	Очний / заочний
теми	ДОДАТОК (схема курсу)
Підсумковий контроль, форма	залік
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисципліни «Загальна та вікова психологія».

<p>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу</p>	<p>Методи навчання</p> <ul style="list-style-type: none"> • пояснювально-ілюстративний; • репродуктивний; • проблемний; • частково-пошуковий (евристичний); • дослідницький; • наочні; • словесні; • практичні; • інтерактивні методи: метод проектів.
<p>Необхідне обладнання</p>	<p>Мультимедійний проектор, комп'ютер, фліпчарт, маркери.</p>
<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Протягом семестру 100 балів. З них: Семінарські заняття: (70 балів) – 14 по 5 балів. Модульний контроль – (30 балів) – 1 по 30 балів. Академічна доброчесність: Очікується, що виконані студентами завдання для семінарських, практичних занять сприятимуть опануванню умінь працювати з науковими джерелами, сприятимуть формуванню навиків самостійної роботи. Списування, використання без дозволу інформації з робіт інших учасників курсу становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної не доброчесності. Виявлення ознак академічної не доброчесності в роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що студенти відвідають усі семінарські, практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Студенти зобов'язані дотримуватися усіх термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених у курсі. Література. Уся література, яку здобувачі освіти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувачі вищої освіти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані за виконання усіх завдань. При цьому обов'язково враховуються присутність та активність студента під час практичних занять; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними</p>

	<p>пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних із навчанням; не допускається списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання та ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до контрольної роботи</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Соціальна психологія як наука. 2. Основні методи соціально-психологічного дослідження. 3. Історія формування соціально-психологічних ідей. 4. Розвиток української соціальної психології. 5. Я-концепція та тип соціокультури. 6. Види соціального мислення людини. 7. Установки як ефективний спосіб оцінювання світу. 8. Рольова поведінка та установки. 9. Причини впливу поведінки на установки. 10. Культурне розмаїття та поведінка. 11. Підходи до вивчення гендерно-рольової поведінки. 12. Закономірності чоловічої та жіночої психології. 13. Гендерні особливості соціальної поведінки. 14. Поняття конформізму. Умови та причини вияву конформізму. 15. Особливості вияву конформізму. 16. Переконавання та його способи впливу на людину. 17. Специфіка соціально-психологічного підходу до вивчення груп. 18. Великі соціальні групи. 19. Стихійні групи та масові рухи. 20. Соціальні рухи. Мала група в соціальній психології: поняття, межі, класифікації. 21. Психологічна структура та динамічні процеси групи. Лідерство в групах. 22. Соціальна фасилітація. Соціальні лінощі. 23. Деіндивідуалізація. Групова поляризація. 24. Огруплене мислення. 25. Основні характеристики масових форм поведінки. 26. Загальні характеристики поведінки людини у натовпу. 27. Упередження: антипатія до інших. 28. Агресія та соціальна поведінка. 29. Просоціальна поведінка: альтруїзм.

	30. Застосування соціально-психологічного знання в окремих галузях практики.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

ДОДАТОК

Схема курсу

Тиж.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література.*** Ресурси в Інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1, 2	Тема 1. Вступ до соціальної психології Соціальна психологія як наука. Соціальна психологія в системі науки. Основні методи соціально-психологічного дослідження. Опитування громадської думки. Кореляційне дослідження: виявлення природних зв'язків. Експериментальні дослідження: пошук причин та наслідків.	Лекція, 4 год.	1-8	Опрацювати матеріали лекції	1, 2 тижень
1	Тема 2. Історія формування соціально-психологічних ідей	Семінар, 2 год.	1-8 Інтернет ресурси	Розкрити питання (2 год.): 1. Передумови виникнення соціальної психології. 2. Перші історичні форми соціально-психологічного знання. 3. Перші соціально-психологічні теорії. 4. Експериментальний період розвитку соціальної психології.	1 тижень
2	Тема 3. Розвиток української соціальної психології	Семінар, 2 год.	1, 8 Інтернет ресурси	Розкрити питання (2 год.): 1. Витоки української соціально-психологічної думки. 2. Початки української	2 тижень

				соціальної психології (60-і рр. XIX – початок XX ст.). 3. Розвиток української соціальної психології у XX ст. 4. Розвиток соціально-психологічної думки українськими вченими в еміграції.	
3, 4	Тема 4. Особистість у соціальному світі Я-концепція та тип соціокультури. Самоефективність. Схильність до міркувань на користь власного Я. Справляння враження на інших.	Лекція, 4 год.	1-8	Опрацювати матеріали лекції	3, 4 тиждень
3	Тема 5. Види соціального мислення людини	Семінар, 2 год	1-11 Інтернет ресурси	Розкрити питання (2 год.): 1. Фундаментальна помилка атрибуції. 2. Інтуїтивне мислення. 3. Евристичне мислення 4. Ілюзорне мислення.	3 тиждень
4	Тема 6. Соціальні установки	Семінар, 2 год	1-11 Інтернет ресурси	Розкрити питання (2 год.): 1. Установки як ефективний спосіб оцінювання світу. 2. Рольова поведінка та установки. 3. Причини впливу поведінки на установки.	4 тиждень
5, 6	Тема 7. Соціальна психологія диверситивності Культурне розмаїття та поведінка. Підходи до вивчення гендерно-рольової поведінки. Закономірності чоловічої та жіночої психології. Гендерні особливості соціальної поведінки.	Лекція, 4 год.	1-8	Опрацювати матеріали лекції	5, 6 тиждень
5, 6	Тема 8. Конформізм	Семінар, 4 год.	1-8, 11 Інтернет	Розкрити питання (2 год.): 1. Поняття конформізму,	5, 6 тиждень

		Дискусія	ресурси	його сутність як соціально-психологічного феномену. 2. Класичні експерименти в соціальній психології з дослідження конформізму. 3. Умови та причини вияву конформізму. 4. Особливості вияву конформізму.	
7, 8	Тема 9. Переконання людей Переконання та його способи впливу на людину. Вплив «комунікатора». Зміст повідомлення. Канал передачі інформації. Адресат повідомлення (аудиторія). Приклади досліджень переконань.	Лекція, 4 год.	1-11	Опрацювати матеріали лекції	7, 8 тиждень
7, 8	Тема 10. Соціальна психологія груп	Семінар, 4 год. Дискусія	1-8 Інтернет ресурси	Розкрити питання (2 год.): 1. Специфіка соціально-психологічного підходу до вивчення груп. 2. Великі соціальні групи. 3. Стихійні групи та масові рухи. 4. Соціальні рухи.	7, 8 тиждень
9	Тема 11. Психологія малої групи Мала група в соціальній психології: поняття, межі, класифікації. Психологічна структура та динамічні процеси групи. Лідерство в групах.	Лекція, 2 год.	1-8	Опрацювати матеріали лекції	9 тиждень
9	Тема 12. Вплив групи	Семінар, 2 год. обговорення.	1-8 Інтернет ресурси	Розкрити питання (2 год.): 1. Соціальна фасилітація. 2. Соціальні лінощі. 3. Деіндивідуалізація.	9 тиждень

				4. Групова поляризація. 5. Огрупуване мислення.	
10	Тема 13. Натовп як форма масової поведінки людей Передумови масовизації суспільства. Основні характеристики масових форм поведінки. Історія дослідження психології мас. Психологія мас в концепціях Г.Лебона та Г. Тарда. Концепція психології мас З. Фрейда. С.Сигеле про злочинний натовп.	Лекція, 2 год.	1-8	Опрацювати матеріали лекції	10 тиждень
10	Тема 14. Специфіка поведінки людини у натовпі	Семінар, 2 год.	1-8	Розкрити питання (3 год.): 1. Загальні характеристики поведінки людини у натовпу. 2. Зміна психічних процесів людини у натовпу. Причини зміненого стану свідомості. 3. Деіндивідуалізація. 4. Фізична анонімність. 5. Залежність сили впливу від чисельності натовпу. 6. «Кільцева реакція» у натовпу. 7. Розробити пам'ятку «Правила поведінки у натовпі»	10 тиждень
11, 12	Тема 15. Упередження: антипатія до інших Природа та різновиди упереджень. Соціальні джерела упереджень. Емоційні та когнітивні джерела упереджень.	Лекція, 4 год.	1-8	Опрацювати матеріали лекції	11, 12 тиждень
11, 12	Тема 16. Агресія та соціальна поведінка	Семінар, 4 год.	1-8	Розкрити питання (2 год.): 8. Поширеність агресії та її	11, 12 тиждень

				<p>види.</p> <p>9. Аналіз причин людської агресії.</p> <p>10. Психологічні теорії агресії.</p> <p>11. Послаблення агресії.</p>	
13, 14	<p>Тема 17. Просоціальна поведінка: альтруїзм</p> <p>Поняття альтруїзму та підходи до його вивчення. Соціологічний та еволюційний підходи до пояснення альтруїзму. Ситуативні чинники вияву допомоги. Особистісні чинники надання допомоги.</p>	Лекція, 4 год.	1-8 Інтернет ресурси	Опрацювати матеріали лекції	13, 14 тиждень
13, 14	<p>Тема 18. Застосування соціально-психологічного знання в окремих галузях практики</p>	Семінар, 4 год. Робота в парах, дискусія.	1-11 Інтернет ресурси	<p>Розкрити питання (3 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціально-психологічне знання та практика регулювання соціальних конфліктів 2. Соціальна психологія та правосуддя 3. Соціальна-психологія та медицина. 4. Соціальна психологія та міжособистісні стосунки. 	13, 14 тиждень
15, 16	<p>Тема 19. Аналіз наукової проблематики з соціальної психології XXI ст.</p> <p>Тематика наукових статей з соціальної психології. Сучасні дослідники даної галузі наукового знання.</p>	Лекція, 4 год.	1-11 Інтернет ресурси	Опрацювати матеріали лекції, проаналізувати наукову періодику з питань соціально-психологічних досліджень (2 год.)	15, 16 тиждень
15	Модульний контроль	Практичне заняття, 2 год.	1-11 Інтернет ресурси	Підготовка до МК (2 год.)	15 тиждень

16	Підсумково-узагальнююче заняття	Практичне заняття, 2 год. Дискусія	1-11 Інтернет ресурси	Повторення всього матеріалу курсу	16 тиждень
-----------	--	---------------------------------------	-----------------------------	-----------------------------------	------------